

Årsrapport 2010

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är inte helt tillfredställande.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande.

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I ”årsrapporter” för nämnder och ”granskningspromemorior” för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Särskilda granskningar som sker under året publiceras löpande.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

STADSREVISIONEN
Revisionskontoret
www.stockholm.se/revision

Besöksadress: Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Postadress: 105 35 Stockholm
Telefon: 08-508 29 000
Fax: 08-508 29 399

Utbildningsnämnden

Revisorerna för utbildningsnämnden har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2010. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och återoppar revisionskontorets årsrapport för utbildningsnämnden.

Vi revisorer bedömer, till skillnad mot nämnden, att de verksamhetsmässiga resultaten inte är helt tillfredsställande. Vår bedömning grundar sig på att årsmålen för kunskapsresultaten till övervägande del endast delvis uppnåtts. Utfallet för 2010 tyder också på en negativ trend vid jämförelse med föregående år.

Vår sammanfattande bedömning är att styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig. Vi vill ändå understryka att det inom delar av nämndens verksamhet finns brister som behöver åtgärdas. De områden det gäller är tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor och nämndens internkontrollarbete som behöver utvecklas till både innehåll och omfattning.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2011-08-31.

Stockholm den 29 mars 2011

På revisorernas vägnar

Bengt Leijon
ordförande

Gun Risberg
vice ordförande

Staffan Brunborg
sekreterare

Kopia till
Utbildningsdirektör Thomas Persson

Sammanfattning

Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat är inte helt tillfredsställande

Revisionskontoret bedömer att nämndens ekonomiska resultat är tillfredsställande. Bokslutet redovisar ett nettoöverskott på 105 mnkr (0,8 %)före och 66 mnkr (0,5 %) efter resultatöverföringar.

Nämndens verksamhetsmässiga resultat bedöms däremot inte som helt tillfredsställande. Huvuddelen av nämndens verksamhet omfattas av kommunfullmäktiges verksamhetsmål "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö". Revisionskontorets bedömning, till skillnad mot nämndens bedömning, är att nämnden delvis har uppnått verksamhetsmålet. Bedömningen grundar sig på att fullmäktiges och nämndens mål har delvis uppnåtts för ett stort antal av de indikatorer som mäter kunskapsresultat. Utfallet 2010 för avgångselevernas kunskapsresultat inom grundskolan är även lågt i jämförelse med tidigare år. Inom gymnasieskolans avgångsklasser är det framför allt andelen behöriga till högskolor och universitet där utfallet är lågt i förhållande till årsmålet men även i jämförelse med tidigare år. KF:s indikatorer som fokuserar på lugn och studiero och trygg i skolan redovisar däremot relativt god målpåfyllelse för samtliga skolformer.

Nämnden bedöms ha uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet. I huvudsak har nämnden också genomfört fullmäktiges uppdrag och aktiviteter för att nå fullmäktiges mål.

Styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig

Nämnden har i huvudsak ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet. Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges mål och uppdrag. Nämndens uppföljningssystem överensstämmer med fullmäktiges och stadens övergripande regler. Utöver det ekonomiska utfallet har även kvalitetsuppföljningar, tillsyner och burkarundersökningar redovisats till nämnden under året.

Revisionskontoret har särskilt granskat hur nämndens mål och uppdrag har omsatts i enhetsvisa arbetsplaner inom grund- och gymnasieskolan. Sammanfattningsvis visar granskningen att nämnden har utvecklade former för styrning och uppföljning av skolornas huvuduppdrag. Former för styrning och uppföljning mot fullmäktiges övriga mål (miljö och personalpolitik) är ett utvecklingsområde.

Revisionskontorets granskning av tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor visar dock att det finns brister vad gäller styrning och uppföljning. Revisionskontoret förutsätter att den nya förvaltningsorganisationen, med en renodling av

STADSREVISIONEN
REVISIONSKONTORET

2 (2)
2011-03-29

tillhandahållandeperspektivet och ägarperspektivet, ska ge bättre förutsättningar för arbetet med tillsyn.

Den särskilda granskningen av stadens gemensamma kösystem för förskolan har visat att det behövs stickprovsvisa kontroller av att enskilda förskolor följer kommunfullmäktiges regler för kö och tilldelning av platser inom förskolan. Sådana kontroller kommer att införas 2011.

Prognossäkerheten i nämndens tertiärrapporter bedöms som tillfredsställande. Enheternas prognoser är dock ett förbättringsområde.

Revisionskontoret bedömer i likhet med föregående år att den interna kontrollen inte är helt tillräcklig. Bedömningen baseras i huvudsak på revisionskontorets tidigare rekommendation att nämnden behöver systematisera arbetet kring den interna kontrollen på alla nivåer i organisationen. I de särskilda granskningar som genomförts i år (ekonomi- och lönehanteringen samt förtroendekänsliga poster) framkommer behovet av detta. Förvaltningen har tagit fram en modell för risk- och väsentlighetsanalyser som grund för enheternas internkontrollarbete. Ännu omfattas ett fåtal enheter av detta arbete.

Revisionskontoret har identifierat brister vad gäller styrning, uppföljning och kontroll inom delar av nämndens verksamhet. Mot bakgrund av att åtgärder vidtagits eller planeras (där beslut om ny förvaltningsorganisation är en del) bedöms nämndens styrning, uppföljning och kontroll sammantaget som tillräcklig.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Revisionskontoret bedömer att nämndens bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande.

Rapportförteckning

Årsrapport 2010 för utbildningsnämnden (nr 29 mars 2011)

Stadens rehabiliteringsprocess – en förstudie (nr 5 oktober 2010)

Stadens gemensamma kösystem för förskolan (nr 8 december 2010)

Uppföljning av utbildningsnämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor (nr 6 februari 2011)

Innehåll	Sid
1 Årets granskning	1
2 Nämndens resultat.....	1
2.1 Ekonomiskt resultat	2
2.2 Verksamhetens resultat.....	5
3 Styrning, uppföljning och kontroll.....	9
3.1 Nämndens styrning och uppföljning under året	10
3.2 Intern kontroll.....	16
4 Nämndens bokslut och räkenskaper.....	20

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Revisionskontorets bedömningskriterier
<i>Bilaga 2</i>	Revisionsrapporter under perioden april 2010- mars 2011

I Årets granskning

I denna årsrapport redovisas det samlade resultatet av revisionskontorets granskning av Utbildningsnämndens verksamhet avseende år 2010.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens bokslut, delårsrapport och räkenskaper

Revisionen sker i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med reglementet för stadsrevisionen och god revisions sed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning av nämnden. Revisionskontorets bedömningskriterier redovisas i *bilaga 1*.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

En förteckning över stadsrevisionens samtliga revisionsrapporter under perioden april 2010 – mars 2011 redovisas i *bilaga 2*.

2 Nämndens resultat

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål, uppdrag och budget samt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare bedöms om verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat inte är helt tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall och avvikelser för år 2010.

Mnkr	Budget 2010	Bokslut 2010		Budget- avvikelse 2009
		Utfall	Avvikelse	
Driftbudget				
Verksamhet				
Kostnader	14 334,6	14 235,5	99,1	0,7%
Intäkter	1 781,0	1 778,5	-2,5	-0,1%
Verksamhetens nettokostnader	12 553,6	12 457,0	96,6	0,8%
Avskrivningar	37,6	32,2	5,4	14,4%
Internräntor	7,2	4,1	3,1	43,1%
Driftbudgetens nettokostnader	12 598,4	12 493,3	105,1	0,8%
Justerat netto, efter resultatöverföringar		12 532,3	66,1	0,5%
Investeringsplan				
Utgifter	90,0	68,1	21,9	24,3%
Nettoutgifter	90,0	68,1	21,9	24,3%

Utbildningsnämnden redovisar ett nettoöverskott jämfört med budget om 105,1 mnkr (0,8 %) före resultatdispositioner.

Kostnaderna (exklusive kapitalkostnaderna) uppgår till 14 235,5 mnkr, vilket innebär ett överskott på 99,1 mnkr (0,7 %) i förhållande till nämndens kostnadsbudget.

Intäkterna uppgår till 1 778,5 mnkr, vilket innebär ett underskott på 2,5 mnkr (0,1 %).

Nämndens nettoöverskott uppgår till 66,1 mnkr efter resultatöverföringar mellan åren. Nämnden begär ombudgetering med 1,2 mnkr för ett projekt som löper även under 2011. Efter avdrag av denna post återstår ett nettoöverskott för år 2010 på 64,9 mnkr (0,5 %).

Grundskolan inklusive skolbarnomsorgen redovisar ett nettoöverskott om 36,1 mnkr före och 26,2 mnkr efter resultatöverföringar. Orsaker till överskottet är bl.a. att enheterna redovisat ett bättre resultat än väntat samtidigt som grundskolestaben har varit återhållsam under året för att ha en reserv att täcka enheternas

prognostiserade underskott med. En osäkerhet hos enheterna har också funnits när det gäller ersättning för barn i behov av särskilt stöd eftersom hanteringsordningen för ersättningen har ändrats och en stor del av besluten om ersättning blev klara först vid årets slut.

År 2010 har 75 094 elever från Stockholms kommun gått i grundskola, vilket är drygt 1 100 fler elever än föregående år. Av det totala antalet elever har 22 % gått i fristående skolor och specialskolor eller skolor belägna i andra kommuner.

Obligatoriska särskolan redovisar ett nettounderskott om 2,6 mnkr. Underskottet beror till en del på ökade skolskjutskostnader och en del på att budgeten för grundsärskolan fortfarande till viss del redovisas under grundskolan (1,7 mnkr). Under året har 918 stockholms elever gått i grundsärskolan.

Gymnasieskolan redovisar ett nettounderskott om 6,1 mnkr före och ett underskott om 21,6 mnkr efter resultatöverföringar mellan åren. Överskridandet beror på högre kostnader för den fristående gymnasieverksamheten på grund av ändrade program och beslutade stödåtgärder. Gymnasieverksamheten i egen regi redovisar överskott.

År 2010 har 27 087 stockholms elever gått i gymnasial utbildning, vilket är 237 fler elever jämfört med föregående år. Av det totala antalet elever har 48 % gått i fristående skolor och specialskolor eller skolor belägna i andra kommuner.

Gymnasiesärskolan redovisar ett nettounderskott på 8,3 mnkr. Underskottet beror främst på ökade skolskjutskostnader och ökade hyreskostnader. Under 2010 har 414 stockholms elever gått i gymnasiesärskolan.

Utbildning för vuxna redovisar ett nettoöverskott om 14,9 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på att delar av vuxenutbildningens ordinarie utbud av yrkesutbildningar kom att finansieras med statsbidrag.

Under 2010 har motsvarande 1 278 helårsstuderande från Stockholms kommun varit inskrivna i den grundläggande vuxenutbildningen, 5 067 helårsstuderande i den gymnasiala vuxenutbildningen samt 200 inom särvtv.

Enskilt driven förskoleverksamhet redovisar ett nettoöverskott på 6 mnkr. Av överskottet beror 1,2 mnkr på medel som utbildningsnämnden erhöll i samband med tertiär rapport 2, för implementeringen av nya läroplanen i förskolan. Nämnden begär ombudgetering av dessa medel. Resterande del av överskottet beror främst på att medel som tillskjutits i budget för att möta det ökande barnantalet, inte har använts fullt ut. Under 2010 har 16 789 barn från Stockholms kommun varit placerade inom barnomsorg i enskild regi.

Nämnd och övergripande verksamhet redovisar ett nettoöverskott om 65 mnkr före och 51,4 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatöverföringen avser upp-

dragsavdelningens verksamhet. Överskottet beror till största delen på att reserverade medel (42,2 mnkr) inte behövt användas. Resterande del beror på engångskostnader för införandet av GS-IT som budgeterats på verksamhetsområdet administration medan kostnaderna har bokförts på respektive verksamhetsområde.

Nämndens resultat- och anslagsenheter

Resultatenheter grundskolor

Grundskolorna hade 87 resultatenheter under 2010. Av dessa redovisade 76 överskott eller ingen avvikelse jämfört med budget (motsvarande år 2009 var 64). Tillsammans redovisar resultatenheterna ett resultat på -2,7 mnkr före resultatdispositioner. Enheterna har ingående resultatfonder på sammanlagt +166,7 mnkr och redovisar utgående resultatfonder till år 2011 på +176,6 mnkr, d.v.s. enheterna har ökat sina fondmedel med 10 mnkr under 2010. I samband med verksamhetsplanen för år 2011 har 14 skolor inrättats som resultatenheter. Tre resultatenheter som redovisar negativa resultatfonder föreslås avvecklas i årets bokslut då de har redovisat underskott två år i rad.

Resultatenheter gymnasieskolor

Gymnasieskolorna hade 15 resultatenheter under 2010. Av dessa redovisade 9 skolor överskott och 6 redovisade underskott för årets resultat. Tillsammans redovisade resultatenheterna ett överskott om 15,5 mnkr före och ett nollresultat efter resultatdispositioner. Enheterna hade ingående fonder på +32,2 mnkr och redovisar utgående resultatfonder på sammanlagt +47,7 mnkr, d.v.s. enheterna har ökat sina fondmedel med 15,5 mnkr.

Nämndens anslagsenheter

Utöver resultatenheter inrymmer nämndens verksamhet även ett antal skolenheter som klassificeras som anslagsenheter. Inom denna grupp finns exempelvis skolenheter som avvecklats som resultatenheter till följd av upprepade underskott. Totalt redovisade nämndens anslagsenheter underskott på 11 mnkr, vilket är väsentligt lägre jämfört med föregående år (-28 mnkr).

Några anslagsenheter redovisar betydande underskott. Underskotten beror på faktorer som exempelvis minskat elevunderlag och höga kostnader för placeringar av elever i externa grupper. Förvaltningen fortsätter med de särskilda ekonomiallogerna för enheter som har underskott.

Investeringar

Av budgeterade investeringsmedel om 90 mnkr har 68,1 mnkr förbrukats. Jämfört med 2009 har investeringsvolymen ökat. Satsningar har gjorts på digitala verktyg, miljösatningar och andra standardhöjande åtgärder för att effektivisera lokalanvändningen. I likhet med år 2009 har osäkerhet kring prognosarbetet bidragit till ett lägre utnyttjande av investeringsutrymmet än budgeterat.

2.2 Verksamhetens resultat

Mål

Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2010 delvis uppnått kommunfullmäktiges och nämndens mål för verksamheten. Nämnden bedöms dock ha uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.

Kommunfullmäktiges verksamhetsmål: "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö"

Huvuddelen av nämndens verksamhet omfattas av kommunfullmäktiges verksamhetsmål "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö". Revisionskontorets granskning av nämndens verksamhetsberättelse visar att nämnden delvis har uppnått verksamhetsmålet. Bedömningen grundar sig på att fullmäktiges årsmål och nämndens årsmål för ett stort antal indikatorer som mäter kunskapsresultat har delvis uppfyllts¹. KF:s indikatorer som fokuserar på förutsättningar för lärandet t ex lugn och studiero och trygg i skolan redovisar däremot relativt god måluppfyllelse för samtliga skolformer.

I det följande redovisas utfall avseende några av KF:s indikatorer för kunskapsresultat för avgångselever från respektive skolform.

Grundskolan åk 9 år 2010 med jämförelser 2009 - 2007² (läsår)

KF indikator	Budget 2010	Utfall 2010	Utfall 2009	Utfall 2008	Utfall 2007
Andelen som uppnått kravnivån på de nationella proven i åk 9	90 %	83,1 %	85 %	84,4 %	82,8 %
Andelen som uppnått målen i samtliga ämnen	78 %	75,0 % a)	76,9 %	73,8 %	74,0 %
Andelen elever (%) som är behöriga till gymnasieskolan	90 %	87,3 % b)	88,9 %	88,3 %	87,6 %

a) ILS =76% b) ILS =88%

¹ Av KF:s indikatorer som mäter kunskapsresultat har 3 årsmål uppnåtts och 10 delvis. Av KF:s övriga indikatorer som mäter lugn och studiero, m.m. har 7 indikatorer uppnåtts, 2 delvis och 1 inte alls. Av nämndens egna årsmål för indikatorer avseende kunskapsresultat har 4 uppnåtts, 17 delvis och 2 inte alls.

² Källa är skolverkets statistik. Vid avvikelse mot ILS kommenteras detta för 2010.

Utfallet för KF:s årsmål för kunskapsresultat avseende åk 9 blev lägre än fullmäktiges årsmål. Utfallet för 2010 blev också lägre än 2009. För två av indikatorerna blev utfallet 2010 även lägre än utfallet för år 2007.

Vid en nationell jämförelse har Stockholm fortfarande högre värden än gruppen storstäder för ovanstående indikatorer även om avståndet häremellan har krympt något.

Nämndens egna indikatorer för kunskapsresultat (samtliga mätta årskurser) har delvis uppnåtts³. Ett positivt resultat redovisas dock för åk 5 vad gäller kunskapsresultaten.

Gymnasieskolans åk 3 år 2010 med jämförelser 2009-2007⁴ (läsår)

KF:s indikator	Budget 2010	Utfall 2010	Utfall 2009	Utfall 2008	Utfall 2007
Andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i gymnasiet	94 % ⁵	93 %	93 %	90 %	Uppgift Saknas
Andelen elever (%) med grundläggande behörighet till univ. o högsk.	94 %	88,1 %	91,4 %	89,5	86,7
Andelen elever (%) som fullföljt inom 4 år ex IV	80 %	82,6 %	82,1	81,6	81,4

Andelen elever som fullföljer sin utbildning i gymnasieskolan blev högre än målet medan för de två övriga KF - indikatorerna blev utfallet lägre. Utfallet för andelen elever med grundläggande behörighet blev betydligt lägre än årsmålet och även lägre i jämförelse med åren 2008-2009.

Vid en nationell jämförelse för storstäder har Stockholm något högre värden för ovanstående indikatorer.

Nämndens egna indikatorer för kunskapsresultat i gymnasieskolan har delvis uppfyllts⁶.

³ 3 årsmål för grundskolans kunskapsresultat har uppnåtts, 6 delvis och 2 inte alls.

⁴ Källa skolverkets statistik.

⁵ Nämndens årsmål var 96 %

⁶ Samtliga 9 indikatorer för kunskapsresultat i gymnasieskolan har delvis uppfyllts

Vuxenutbildningen 2010 med jämförelser 2009 (läsåar)

KF- indikator	Budget 2010	Utfall 2010	Utfall 2009	Utfall 2008
Andel studerande inom grundläggande vuxenutbildning med godkänt betyg	76 %	72 %	75 %	76 %
Andel studerande inom gymnasial vuxenutbildning med godkänt betyg	76 %	80 %	75 %	74 %
Andelen studerande inom vuxenutbildningen som fullföljer sin påbörjade kurs/utbildning	85%	82%	81%	Uppgift saknas

Indikatorn "andelen studerande inom gymnasiala vuxenutbildningen med godkänt betyg" har överträffat årsmålet, medan motsvarande indikator för den grundläggande vuxenutbildningen har delvis uppnåtts. Andelen studerande inom vuxenskolan som fullföljde sin utbildning uppnåddes delvis. Jämfört med föregående år är det dock en viss förbättring.

Övriga indikatorer rörande förutsättningar för kunskap och lärande

När det gäller fullmäktiges övriga indikatorer som rör förutsättningar för kunskap och lärande kan följande indikatorer särskilt nämnas:

- Årsmålet för indikatorn "jag kan arbeta utan att bli störd" uppnås av gymnasieskolan och grundskolans årskurs 5. I grundskolan åk 8 uppnåddes årsmålet delvis. Årsmålet var 46 % medan utfallet blev 42 %.
- Årsmålet att känna sig trygg i skolan har uppnåtts i samtliga undersökta årskurser (åk 5, 8, gymnasiet). Utfallet varierar mellan 82-93%.
- Årsmålet för ogiltig frånvaro har uppnåtts av grundskolan. Årsmålet var 3,4 % och utfallet blev 2,9 %. Gymnasieskolan har inte uppnått årsmålet om 5 % ogiltig frånvaro. Utfallet blev 7,2 %.

Revisionskontoret har i granskningen noterat att vissa lämnade uppgifter vad gäller kunskapsresultaten har inte varit helt avstämde mot motsvarande uppgifter hos skolverket.

Kommunfullmäktiges övriga mål

Revisionskontoret bedömer i likhet med nämndens egen bedömning att målet "En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas" har uppnåtts delvis. Andelen inköpta ekologiska livsmedel blev 10 % vilket är en viss förbättring jämfört med föregående år, men långt under nämndens årsmål som var 16 %. Utfallet för andelen som sorterar ut matavfall för biologisk behandling blev lägre än årsmål-

et, men bättre än föregående år. Flera aktiviteter pågår dock vad gäller grundskolornas storkök som på sikt bör kunna förbättra resultaten. Rapporteringsrutinerna för miljöindikatorerna är inte tillförlitliga ännu, men ett förbättringsarbete pågår.

För övriga av KF:s mål för verksamhetsområdet bidrar nämnden till måluppfyllelsen. Särskilt kan nämnas att nämnden uppnått årsmålet att sänka sjukfrånvaron till 4,7 %. Utfallet blev 4,6 %. Jämfört med föregående år är det en minskning med 0,9 procentenheter.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Fullmäktige har under året gett utbildningsnämnden följande uppdrag:

- Implementera stadens strategi för Grön IT och genom årliga uppföljningar säkerställa att miljöeffekter och andra nyttoeffekter uppnås.
- Riktlinjer och stödmaterial för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa.
- En strategi för söderorts utveckling (Söderort 2030)

Nämnden har i huvudsak genomfört lämnade uppdrag. Förslag om idrottsprofil i skolorna inom Farsta stadsdelsområde har beslutats av utbildningsnämnden 2011-02-17.

Stadens skolinspektörer

Under läsåret har utbildningsinspektörerna genomfört inspektioner vid 80 förskolor (varav 15 enskilt drivna) och 50 grundskolor (varav 16 fristående). Skolbarnomsorgen har inspekterats vid 35 grundskolor (varav 11 fristående). Vidare har 8 gymnasieskolor (varav 6 fristående) och 10 vuxenutbildningsenheter inspekterats. Härutöver har grundsärskolan (22 enheter), samtliga gymnasiesärskolor och gymnasieklasser som har individintegrerade särskoleelever inspekterats. De synpunkter som framkommit är bl.a. följande.

Inom förskolan behöver förståelsen för läroplanens begrepp avseende kunskap och lärande förbättras.

Inom grundskolorna har andelen skolor som bedriver ett strukturerat kvalitetsarbete ökat. Men kvalitetsarbetet omfattar sällan enhetens samtliga verksamhetsformer (särskola, fritidshem och förskoleklass). Vidare behöver användningen av informations- och kommunikationstekniken öka i det pedagogiska arbetet. Arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling är ett fortsatt förbättringsområde.

Av inspekterade gymnasieskolor, har en skola lyfts fram för sitt goda arbete med att hålla nere frånvaron, vilket sannolikt bidragit till skolans positiva betygsutveckling. På andra skolor behöver metoderna för att stävja elevfrånvaro förbättras.

Särskolan (grund och gymnasienivå) har enligt inspektörerna överlag ett bra arbete för att säkra läroplanens mål vad gäller normer och värden. När det gäller kunskapsuppdraget är bedömningen mer skiftande och särskilt alarmerande inom gymnasiesärskolan.

Inom vuxenutbildningen varierar kvaliteten på distansutbildningarna. Det behövs en tydligare kravspecifikation från beställaren om vilka kvalitetskrav som ska gälla.

Skolinspektionens granskningar

Skolinspektionen har genomfört kvalitetsgranskningar (betygssättning, moderna språk mm) samt riktade tillsyner t ex när det gäller mottagandet i särskolan och skolpliktsbevakning. I de sistnämnda har Stockholms stad fått allvarlig kritik.

Skolinspektionen har granskat 235 elevärenden i särskolan och funnit brister i 233 elevers handläggning och utredning. Nämnden kommer att göra en genomgång av samtliga elevärenden.

I tillsynen av skolpliktsbevakningen granskades fyra skolor i Stockholms kommun. Skolinspektionen fann brister i såväl skolornas som förvaltningens uppföljning och kontroll av elevernas frånvaro. Bl.a. framkom att skolorna behöver mer stöd från utbildningsförvaltningen i sitt arbete med skolpliktsbevakningen.

3 Styrning, uppföljning och kontroll

I detta avsnitt redovisas revisionskontorets bedömning av om nämnden har ett system för styrning, uppföljning och kontroll som säkerställer en ändamålsenlig verksamhet, bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden samt ger en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig.

Revisionskontoret grundar sin bedömning på att nämnden har en tydlig struktur för uppföljning av enheternas ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat. Det finns dock identifierade brister vad gäller nämndens tillsyn och kontroll av

enskilt drivna förskolor. Nämndens interna kontroll bedöms även i år som inte helt tillräcklig. Ett arbete har dock inletts för att föra ut arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser till enheterna som grund för deras internkontrollarbete.

3.1 Nämndens styrning och uppföljning under året

Nämndens lednings- och styrdokument

Revisionskontoret har granskat nämndens verksamhetsplan för år 2010 och bedömer att nämndens egna mål för verksamhetsområdet ansluter till kommunfullmäktiges mål och uppdrag.

Utbildningsnämndens uppföljningssystem utgörs i huvudsak av månadsrapporter, tertialrapporter, samt bokslut med verksamhetsberättelse i enlighet med stadens övergripande regler. Samtliga verksamheter rapporterar sin måluppfyllelse inom ramen för stadens gemensamma uppföljningsverktyg (ILS-webb). Nämnden får också under året rapporter från genomförda kvalitetsuppföljningar, inspektioner och brukaruppföljningar.

Styrning och uppföljning på enhetsnivå (ägarperspektivet)

Revisionskontoret har granskat hur nämndens mål och uppdrag omsätts i enhetsvisa arbetsplaner inom grund- och gymnasieskolan (ägarperspektivet).

Sammanfattningsvis visar granskningen att nämnden har utvecklade former för styrning och uppföljning av skolornas huvuduppdrag. Formerna för styrning och uppföljning mot fullmäktiges övriga mål är ett utvecklingsområde.

Skolorna sätter utifrån sina förutsättningar egna mål som väl ansluter till nämndens mål för kunskapsuppdraget. Måluppfyllelsen följs sedan upp i kvalitetsredovisningarna och genom strukturerade dialoger mellan skolorna och grundskole- respektive gymnasieavdelningen. För enheter som befarar budgetöverskridanden har förvaltningen särskilda ekonomidialoger, som givit ett positivt resultat för enheter som befarat budgetöverskridanden.

När det gäller fullmäktiges och nämndens övriga mål för miljö och personalpolitik, finns inte en lika tydlig styrning ut till enheterna. Fr.o.m. 2010 skulle enheterna sätta årsmål för nämndens miljöindikatorer och följa upp målen inom ramen för ILS. Få enheter har dock under året satt egna årsmål och utfallsrapporteringen är inte kvalitetssäkrad ännu. Fr.o.m. år 2011 kommer enheterna att få sätta årsmål för sjukfrånvaro samt följa upp målen inom ramen för ILS.

Nämnden har fattat beslut om en ny ledningsorganisation (2011-01-20) för gymnasieskolan som träder i kraft den 1 juli 2011. Rektorn på respektive skola ska avlastas administrativa uppgifter till förmån för den pedagogiska verksamheten. I verksamhetsplanen för 2011 har också beslut tagits om att utöka antalet

biträdande grundskolechefer från fyra till sju för att ge ökat stöd till grundskolorna i utvecklingen av det pedagogiska arbetet.

Förvaltningen har vidare lagt ner ett stort arbete för att skapa goda förutsättningar för implementeringen av den nya skollagen, nya läroplaner, ny programstruktur i gymnasieskolan m.m. som börjar gälla fr.o.m. halvårsskiftet 1 juli 2011.

Tillhandahållandeperspektivet

När det gäller nämndens uppdrag som beställare (tillhandahållandeperspektivet) har detta ansvar inte varit fördelat på ett tydligt sätt i nuvarande förvaltningsorganisation. Ett arbete pågår att renodla tillhandahållandeperspektivet från ägarperspektivet i förvaltningsorganisationen. Nämnden har fattat beslut om en nyorganisation som ska träda i kraft fr.o.m. den 1 juli 2011.

I verksamhetsplanen för 2010 fick förvaltningen ett uppdrag att ta fram en modell för överenskommelse om uppdraget för skolorna oavsett huvudmannaskap. Uppdraget har inte redovisats ännu.

Revisionskontorets granskning av tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor visar att nämnden behöver utveckla sin styrning och uppföljning av tillsynsverksamheten (sid 13). Revisionskontoret förutsätter att den nya förvaltningsorganisationen med en renodling av tillhandahållandeperspektivet och ägarperspektivet ska ge bättre förutsättningar för arbetet med tillsyn.

Nämndens uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnden har lämnat följande ekonomiska prognoser under året.

	Tertial- rapport 1	rapport 2 (T2)	Bokslut 2010	Avvikelse T2 - bokslut	
Driftbudget					
Verksamhet					
Kostnader	14 201,3	14 266,7	14 235,5	31,2	0,2%
Intäkter	1 740,0	1 780,7	1 778,5	-2,2	-0,1%
Verksamhetens nettokostnader	12 461,3	12 486,0	12 457,0	29,0	0,2%
Avskrivningar	30,2	35,8	32,2	3,6	10,1%
Intern ränta	6,3	4,4	4,1	0,3	6,8%
Driftbudgetens nettokostnader	12 497,8	12 526,2	12 493,3	32,9	0,3%
Justerat netto, efter resultatöverföringar	12 433,3	12 464,3	12 532,3	-68,0	-0,5%
Investeringsplan					
Utgifter	90,0	70,0	68,1	1,9	3%
Nettoutgifter	90,0	70,0	68,1	1,9	3%

Sammanställningen visar att prognossäkerheten för nämnden totalt i tertialrapporterna har varit tillfredsställande under året. I likhet med föregående år har en osäkerhet funnits ute på enheterna, vilket bidragit till överskottet. Grundskolornas resultat förbättrades med totalt 67,5 mnkr mellan tertial 2 och bokslutet. Bl.a. har ändrad ersättningsmodell för barn i behov av särskilt stöd bidragit till osäkerhet i prognosarbetet på enheterna. Enheternas prognoser är ett förbättringsområde.

Nämnden har i tertialrapport två lämnat en prognos vad gäller måluppfyllelsen. KF:s mål "En hållbar utveckling" och "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad utveckling i en trygg miljö" bedömdes då delvis uppnås. I verksamhetsberättelsen har det senare målet bedömts uppfyllt. Revisionskontoret delar inte den uppfattningen.

Stadens gemensamma kösystem för förskolan (rapport nr 8, december 2010)

Revisionskontoret har med hjälp av konsult granskat stadens gemensamma kösystem för förskolan. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och de granskade nämnderna har en tillräcklig intern kontroll för

att säkerställa en ändamålsenlig, effektiv och korrekt utförd hantering av den stadsgemensamma kön och fördelning av förskoleplatser. De nämnder som har granskats är stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Hägersten-Liljeholmen och Spånga - Tensta samt kommunstyrelsen. Servicenämnden och utbildningsnämnden ingår också i granskningen utifrån sina roller i kösystemet.

Granskningen visar att utbildningsnämnden inte genomför systematiska kontroller av att kommunfullmäktiges regler för kö och tilldelning av platser inom förskolan följs. Kontroller saknas av att reglerna följs vid de fristående förskolor som är anslutna till stadens kösystem. Nämnden rekommenderas därför att utveckla sitt kontrollsystem.

Ett väl fungerande IT-stöd är viktigt för att köhanteringen ska kunna skötas på ett effektivt sätt. I rapporten framgår att funktionaliteten i det IT-baserade administrativa verktyget Bosko och e-tjänsten Boel bör utvecklas. Bland annat bör Bosko förses med signalfunktioner som säkerställer tillämpning av platsgaranti och turordningsregler.

Revisionskontoret bedömer att ansvars- och rollfördelningen mellan samtliga granskade nämnder är tydlig och samverkan dem emellan fungerar tillfredsställande.

Rapporten har överlämnats till kommunstyrelsen, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Hägersten - Liljeholmen och Spånga-Tensta för yttrande.

Av utbildningsnämndens yttrande (2011-02-17) framgår att förvaltningen fr.o.m. år 2011 kommer att genomföra stickprovskontroller av enskilt drivna förskolor och familjedaghem som ingår i stadens gemensamma kö. Vidare framhålls att en utveckling av e-tjänsten Boel pågår och en ny mer funktionell version kommer att lanseras i mars 2011. Att utveckla Bosko med en signalfunktion som efterfrågas, bedöms däremot inte tekniskt eller praktiskt möjligt.

Uppföljning och kontroll av enskilt drivna förskolor (rapport nr 6 februari 2011)

Revisionskontoret har tidigare år granskat nämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor och bl.a. rekommenderat nämnden att minska tillsynsintervallen samt utveckla arbetsrutinerna. Syftet med årets granskning har varit att följa upp föregående års rekommendationer avseende tillsynen samt även bedöma den interna kontrollen i rutinerna för utbetalning av bidrag till enskild förskoleverksamhet.

Granskningen har visat att tillsynsintervallen fortfarande är mycket långa även om förskoleinspektörernas kvalitetsuppföljningar räknas in. För enskilda försko-

lor är tillsynsintervallet i genomsnitt 4,9 år. Annan fristående verksamhet (t.ex. familjedaghem) har betydligt längre tillsynsintervall.

Vidare planeras inte tillsynerna utifrån en samlad risk- och väsentlighetsanalys, utan genomförs i stor utsträckning på förekommen anledning.

Den interna kontrollen i utbetalningsrutinerna bedöms i stort vara tillfredsställande. På några punkter behöver dock den interna kontrollen förstärkas.

Nämnden rekommenderas att se över sina riktlinjer för tillsynen och bl.a. skriva in med vilket intervall tillsynen bör ske.

Vidare rekommenderas förvaltningen att utveckla arbetsrutiner och bl.a. införa en samlad risk- och väsentlighetsanalys som grund för tillsynens planering. I detta ingår att ett gemensamt tillsynsregister behöver utvecklas. Vidare bör tillsynsrapporterna göras tillgängliga för allmänheten. Förvaltningen rekommenderas också att införa ytterligare stickprovsvisa kontroller av utbetalningsunderlagen för bidrag till enskilda huvudmän.

Granskningsrapporten har överlämnats till nämnden för yttrande senast 2011-04-30.

Strategiskt viktiga upphandlingar

Revisionskontoret har med stöd av konsult granskat hur upphandlingar förbereds, hur miljökrav ställs samt hur upphandlingar genomförs. Syftet har varit att bedöma om upphandlingarna följer gällande lagstiftning och hur stadens upphandlingspolicy efterlevs.

Den verifierande granskningen har omfattat genomgång av styrdokument och två genomförda upphandlingar avseende skolmåltider vid Kungsholmens och Farsta gymnasium. Skolmåltider är ett av tre områden som skolorna har rätt att fatta beslut om upphandling enligt delegation från nämnden. Oaktat denna delegation är nämnden ansvarig för upphandlingen, eftersom nämnden enligt lagens mening är upphandlande enhet. Intervjuer har genomförts med servicenämndens upphandlingsenhet, utbildningsförvaltningens upphandlingssamordnare samt handläggare vid berörda skolor.

Berörda skolor har anlitat serviceförvaltningens upphandlingsexperter för att anpassa utbildningsförvaltningens underlag för förfrågningsunderlag till de aktuella upphandlingarna.

Granskningen har visat att nämnden i huvudsak har de styrdokument och rutiner som är en förutsättning för att upphandlingsverksamheten ska kunna bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning och externa och interna miljökrav.

De två granskade upphandlingarna är korrekt gjorda med avseende på kraven i lagen om offentlig upphandling (LOU). I upphandlingarna har också miljökrav ställts i enlighet med stadens miljöprogram och utbildningsförvaltningens upphandlingsunderlag.

Några förbättringsområden har också identifierats vilka redovisas nedan.

Utbildningsnämnden är upphandlande myndighet enligt LOU, vilket innebär att nämnden är ansvarig för sin upphandlingsverksamhet. Det innebär att en decentralisering av rätten att upphandla bör åtföljas av bra möjligheter för en central uppföljning. Utbildningsförvaltningens tekniska och andra möjligheter att följa upp genomförda upphandlingar behöver förbättras.

Kretsen anbudsgivare är liten och till stor del återkommande, varför förvaltningen rekommenderas att vidta aktiva åtgärder för att bredda leverantörskretsen.

En förstudie avseende stadens rehabiliteringsprocess (rapport nr 5 oktober 2010)

Revisionskontoret har genomfört en förstudie i syfte att beskriva rehabiliteringsarbetet utifrån stadens gemensamma rehabiliteringsprocess och de nya reglerna i sjukförsäkringen. Förstudien har omfattat kommunstyrelsen och personalstrategiska avdelningen (PAS), utbildningsnämnden och Farsta stadsdelsnämnd samt två grundskolor och en förskolenhet.

Förstudien har visat att stadens rehabiliteringsprocess är väl känd ute i verksamheterna och att den ger ett bra stöd och en struktur i rehabiliteringsarbetet.

Förstudien pekar också på att det är lätt att rehabiliteringsprocessen av olika skäl kan stoppas upp, vilket inte är bra för såväl medarbetaren som organisationen. Försäkringskassans nya rehabiliteringskedja är kort varför det är viktigt även av detta skäl att stadens rehabiliteringsprocess inte fördröjs.

I Utbildningsförvaltningens sjukfrånvaroprojekt har samtliga chefer fått ett konkret stöd av personalavdelningen och företagshälsovården under hela rehabiliteringsprocessen. Fr.o.m. år 2011 kommer enheterna inom utbildningsnämnden att få sätta egna årsmål för nämndens indikatorer för att sänka lång- och kort-tidssjukfrånvaron.

Mot bakgrund av granskningsresultatet beslöt revisorsgrupp 1 (2010-10-21) att inte föreslå någon fortsatt granskning inom området. Samtidigt beslöt revisorsgruppen att överlämna rapporten till berörda nämnder och kommunstyrelsen för kännedom.

3.2 Intern kontroll

Revisionskontoret har granskat nämndens interna kontroll och bedömer att den inte är helt tillräcklig. Bedömningen baseras i huvudsak på revisionskontorets tidigare rekommendation att nämnden behöver systematisera arbetet kring den interna kontrollen på alla nivåer i organisationen. I de särskilda granskningar som genomförts i år framkommer behovet av detta. Förvaltningen har inlett ett sådant arbete, men det arbetet omfattar ännu få skolor.

Nämndens system för intern kontroll

Nämndens system för intern kontroll är från november 2009. Revisionskontorets synpunkter föregående år var att innehållet i den del som beskriver nämndens styrdokument är för summariskt för att ge en tydlig bild av hur nämndens interna styrning och kontroll är uppbyggd. Nämnden har fattat beslut om ett uppdaterat system för intern kontroll 2011-01-20, vari förteckningen av styrdokument har kompletterats och gjorts mer fullständig.

Under 2010 har ett utvecklingsarbete påbörjats för att föra ut arbetet med risk- och väsentlighetsanalysen (r o v) som grund för internkontrollarbetet. En modell har tagits fram för enhetsnivån. Enheterna inom vuxenundervisningen och ett par enheter inom grund- och gymnasieskolorna har genomfört egna risk- och väsentlighetsanalyser. Arbetet med att föra ut r o v- analyser till skolorna kommer att fortsätta under 2011. Olika utbildningssatsningar har också genomförts under 2010.

Enligt revisionskontoret är det viktigt att nämnden intensifierar arbetet med att föra ut arbetet med risk- och väsentlighetsanalyser som grund för enheternas arbete med intern kontroll. Det är vidare angeläget att göra enheterna mer delaktiga i uppföljningen av den interna kontrollen vilket också framkommit i granskningen avseende ekonomi- och lönehanteringen.

Nämndens internkontrollplan

Kontrollaktiviteterna utifrån nämndens internkontrollplan för år 2010 har inriktats på hur interna kontrollen upprätthålls på enhetsnivå och har omfattat:

- andelen inköpta ekologiska livsmedel i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel
- upphandling; användning av ramavtal

- upphandling; uppföljning av avtal
- uppföljning av löneutbetalningar
- inköp/betalning till leverantörer
- skydd av tillgångar; inventarier

Planerade aktiviteter i internkontrollplanen har genomförts och resultatet av dem finns redovisade i nämndens årsredovisning. Redovisningen ger en god bild av kontrollaktiviteternas genomförande och innehåller även slutsatser och förslag till åtgärder som krävs för att åtgärda de avvikelser som har uppmärksammats.

Kontrollen av hur ekologiska livsmedel konteras har visat att andelen felkonteringar till en mindre del förklarar att årsmålet andelen ekologiska livsmedel inte uppnås. Kontrollen av löneutbetalningarna har visat att ytterligare kontroller behövs av utläggsredovisningarna. Vidare har följsamheten till ramavtalen blivit bättre och avtalsuppföljningen är tillfredställande när det gäller områden där skolan själv fattat beslut om upphandling.

Intern kontroll avseende ekonomi- och lönehanteringen

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning av nämndens kontroll och uppföljning av löne- och ekonomirutinerna. Syftet var att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig efter överförandet av arbetsuppgifter till servicenämnden.

Granskningen har utförts genom intervjuer samt genomgångar av styrdokument, rutiner, riskanalyser och internkontrollplaner samt räkenskapsmaterial. Verifiering av rutiner har skett genom urvals-/stickprovskontroller.

Granskningen visar att ansvarsfördelningen mellan utbildningsnämnden och servicenämnden för löne- och ekonomihanteringen är tydliggjord och till stora delar dokumenterad på ett tillfredsställande sätt.

Utgångspunkten är att utbildningsnämnden har huvudansvaret för att ett korrekt underlag rapporteras med beaktande av gällande regelverk. Vissa kontrollmoment åvilar serviceförvaltningen och är särskilt uttryckta i gränssnittsbeskrivningen. Ansvar för hur en tillräcklig intern kontroll ska säkerställas regleras inte närmare i serviceavtalet utan måste anses åligga respektive part att säkerställa med utgångspunkt i ansvarsfördelningen.

Det finns en aktuell delegationsordning avseende attest av ekonomiska transaktioner och transaktioner för löner och ersättningar. Rutiner för tilldelning av behörigheter i ekonomisystemet (Agresso) och lönesystemet (LISA) finns. Uppföljningen av behörigheter i Agresso och LISA behöver dock systematiseras. Regelbundna kontroller av att behörighetsregistren är fullständiga och korrekta

behöver införas liksom rutiner för kontroller avseende förändringar i systemens behörighetsregister.

Rutiner och processer avseende ekonomi- och lönehantering är dokumenterade huvudsakligen via gemensam dokumentation för staden. Nämnden har kompletterat med viss dokumentation framförallt avseende hantering av ekonomiska transaktioner.

Vi ser positivt på de kontroller som enligt interna kontrollplanen för 2010 har genomförts av fakturahanteringen och lönehanteringen. Konsulterna bedömer dock att såväl riskanalys som kontrollplan kan utvecklas till innehåll och omfattning för att kunna säkerställa en god intern kontroll. En framgångsfaktor i arbetet är sannolikt att i högre grad involvera enheterna i internkontrollarbetet med att följa upp efterlevnaden av regler och riktlinjer.

Verifiering av rutiner för registrering, uppföljning och kontroll av ekonomi- och lönetransaktioner har skett dels vid utbildningsförvaltningen centralt och dels vid fem skolor (Smedslättsskolan, Ålstensskolan, Alviksskolan, Kärrtorps gymnasium, och Thorildsplans gymnasium).

Utifrån verifierande granskning av rutiner och kontroller bedömer vi att ekonomi- och lönehanteringen i allt väsentligt är tillfredsställande organiserad.

Sammantaget bedömer vi att den interna kontrollen avseende ekonomi- och lönehanteringen i allt väsentligt är tillräcklig efter överförandet av arbetsuppgifter till servicenämnden. Vi rekommenderar dock att enheterna tydligt dokumenterar vilka kontroller som ska göras i samband med rutinerna.

Förtroendekänsliga områden

Revisionskontoret har med hjälp av konsult genomfört en granskning avseende förtroendekänsliga poster. Granskningen syftar till att bedöma om nämnden har en tillräcklig styrning och kontroll av redovisningstransaktioner inom förtroendekänsliga områden. Förtroendekänsliga områden har i granskningen avgränsats till resor, representation och personnära kostnader för ledande befattningshavare samt bisysslor.

Granskningen visar att nämnden inte har en tillräcklig styrning och kontroll av redovisningstransaktioner inom förtroendekänsliga områden. Brister finns i följsamhet mot redovisningsrutiner samt kvaliteten på redovisningsmaterialet. Uppföljningen av bisysslor kan också förbättras.

Förvaltningen bedöms till viss del arbeta förebyggande vad gäller frågor rörande förtroendekänsligt beteende. Området diskuteras i ledningsgruppen, men några riktade informationsinsatser till enhetschefer har inte ägt rum. Vid behov kan området diskuteras i samband med internrevision.

När det gäller området *resor* noterades att uppgift om deltagare och syfte i samband med resor/utbildning saknades i 6 av 19 granskade verifikationer.

Stickprovskontrollerna vad gäller *representation* visar att det i underlagen saknats deltagare och syfte (3 av 11 granskade verifikationer). Såväl syfte som deltagare har dock senare gått att spåra. När det gäller moms finns det begränsningar i avdragsrätten, vilket medför att moms utöver dessa gränser skall bokföras som verksamhetens kostnader. Stickprovskontrollen har visat att denna regel har ej tillämpats korrekt för 8 av 19 granskade fakturor. En justering bör därför göras retroaktivt av denna moms som felaktigt har dragits av. Vidare förekommer det att den som attesterat själv deltagit vid representationen.

Förvaltningen tillämpar stadens regler för *bisysslor*. Principen är att rapporteringen ska ske på initiativ av den anställde. Någon kartläggning av anställdas bisysslor har dock inte skett under senare år. Vår bedömning är att nämndens interna kontroll avseende bisysslor kan förbättras. Kartläggning av anställdas bisysslor bör ske regelbundet för att säkerställa efterlevnad av regler och riktlinjer.

Offentlighetsprincipens tillämpning

Revisionskontoret har granskat hur offentlighetsprincipen med avseende på handlingsoffentlighet hanteras i ett antal av stadens nämnder. Utbildningsnämnden har ingått i granskningen. Granskningen har genomförts av konsult.

Den verifierande granskningen har genomförts vid centrala förvaltningen, uppdragsavdelningen, Södra Latins gymnasium och Nälstaskolan.

Den sammanfattande bedömningen är att utbildningsnämnden i allt väsentligt har ändamålsenliga regler och riktlinjer för hantering av allmänna handlingar. Utbildningsnämndens styrande dokument är tydliga och utgår från såväl lagstiftning som fullmäktiges beslut och har kommunicerats till enheterna. Vid samtliga enheter bedöms lagar och regler avseende allmänna handlingar i allt väsentligt efterlevas.

Vid den centrala förvaltningen noterades att det kan dröja allt för lång tid mellan att en handling upprättats och expedierats tills att den når registraturet och diariieförs. Vidare bedömdes att en allt för liten andel av e-postkorrespondensen diariieförs.

Antalet registrerade ärenden är mycket lågt vid Södra Latins gymnasium och Nälsta skolan, vilket kan vara en indikator på att brister förekommer. Vid Nälsta

skolan var det viss oreda i diariet vilket kan härledas till att systemet hittills varit manuellt. Positivt är att Nälsta skolan har vidtagit åtgärder i syfte att förbättra diariet samt effektivisera arkivhållningen.

4 Nämndens bokslut och räkenskaper

I detta avsnitt redovisas om nämndens bokslut och delårsrapport är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att utbildningsnämndens bokslut och räkenskaper för år 2010 är rättvisande.

Stefan Rydberg
Enhetschef

Maria Assarsson
Certifierad kommunal
revisor

Bilaga I

Revisionskontorets bedömningskriterier

Bedömning

För avsnitten 2 Nämndens resultat och 3 Styrning, uppföljning och kontroll används följande bedömningar:

<i>Tillfredsställande/Tillräcklig</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Inte helt tillfredsställande/</i>	
<i>Inte helt tillräcklig</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt/Oacceptabel</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

För avsnitt 4 Nämndens bokslut och räkenskaper gäller följande bedömningar:

Rättvisande, Inte helt rättvisande eller Inte rättvisande

Nämndens resultat

Bedömningskriterier

Nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Verksamhetens resultat och resurser står i ett rimligt förhållande till varandra.

- Nämndens resultat följer fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget.
- Nämnden har inom tilldelat anslag uppfyllt sina mål för verksamheten och uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
- Nämndens verksamhet har bedrivits enligt lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Styrning, uppföljning och kontroll

Bedömningskriterier

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och bidrar till en god ekonomisk hushållning för staden, liksom en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

- Nämnden har ett system för styrning som ger förutsättningar för god ekonomi, effektiv verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har en ändamålsenlig organisation med en tydlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämndens verksamhetsplan överensstämmer med fullmäktiges beslut om mål, uppdrag och budget. Nämnden har för varje verksamhetsområde fastställt mätbara/uppföljningsbara mål för ekonomi och verksamhet.
- Nämnden följer kontinuerligt och systematiskt upp ekonomi, verksamhet och kvalitet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Nämndens uppföljning ger en rättvisande och tillförlitlig information om ekonomi och verksamhet.
- Nämnden har ett system för intern kontroll för en effektiv och rättssäker verksamhet samt för att förebygga allvarliga fel och skador.

Nämndens bokslut och räkenskaper

Bedömningskriterier

Nämndens redovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed så att räkenskaperna ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

- Nämndens bokslut är rättvisande.
- Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed samt stadens regler och anvisningar.

Bilaga 2

Revisionsrapporter under perioden april 2010 – mars 2011

Samtliga rapporter finns att ladda ner på www.stockholm.se/revision

- 2010:2** Hållbar energianvändning
- 2010:5** Stadens rehabiliteringsprocess – en förstudie
- 2010:6** Aktiv avtalsförvaltning inom hemtjänst?
- 2010:7** Nämndernas serviceskyldighet enligt förvaltningslagen
- 2010:8** Stadens gemensamma kösystem för förskolan
- 2010:9** Idrottsnämndens stöd till barn- och ungdomsverksamhet
- 2010:10** Avtalsförvaltning vid två stadsdelsnämnder samt trafik- och renhållningsnämnden
- 2011:1** Stöd för person som vårdar eller stödjer äldre närstående
- 2011:2** Äldre med sammansatta vårdbehov i gränssnitten mellan landsting och kommun
- 2011:3** Stadens insatser för personer som uppbär ekonomiskt bistånd och är långvarigt arbetslösa
- 2011:4** Stadens säkerhetsarbete
- 2011:5** Granskning av affärsmässighet relaterat till ärende om försäljning av Sädesärlan 6
- 2011:6** Uppföljning av utbildningsnämndens tillsyn och kontroll av enskilt drivna förskolor